

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ФІТОНЦИДОЛОГІЯ

ВИКЛАДАЧ

Заярна Олена Юріївна

Вища освіта – спеціальність захист рослин

Науковий ступінь – кандидат сільськогосподарських наук 06.01.11 – фітопатологія

Вчене звання – асистент кафедри ботаніки та фізіології рослин

Досвід роботи –

телефон

0502827797

електронна
пошта

afzxo27@btu.kharkov.ua

дистанційна
підтримка
moodle

<https://centaurus.kh.ua>

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування цілісного уявлення про історію та сучасний стан систематики як науки
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> розуміння використання фітонцидно-лікарських рослин та їх фітонцидів в різних напрямках господарського комплексу України (фітонцидний метод захисту рослин та алелопатія, фітодизайн закритого і відкритого типу, медицина та ветеринарія, кормовиробництво, бджільництво, імунітет, харчова, косметична, парфумерна та інші галузі промисловості)/ тестування
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні заняття, 60годин самостійна робота; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність
Умови зарахування	після засвоєння наступних компонентів: вільне зарахування

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ФІТОНЦИДОЛОГІЇ.

Л 1*	Вступ. Фітонцидологія як наука, предмет і завдання, місце в системах наук. Фітонциди та їх визначення. Класифікація фітонцидно-лікарських рослин: 1)ботанічні аспекти класифікації; 2)загальні біологічні та агроекологічні особливості рослин; 3)структурно-логічна схема фітонцидології. Становлення фітонцидології. Історія розвитку вчення про фітонциди, перспективи вивчення їх біохімічного складу. Особливості розвитку в Україні та інших країнах. Основні напрямки використання фітонцидності рослин.	ПЗ 1	Вивчення трав'янистих фітонцидно-лікарських рослин та їх фітонцидів. Вивчення однорічних та дворічних фітонцидно-лікарських рослин та їх фітонцидів. Блекота чорна, дурман, гірчиця. Ромашка лікарська, часник городній, нагідки лікарські.	СР	Робота з літературними джерелами та складання тестових завдань за темами лекцій і практичних занять
Л 2.	Фітонцидно-лікарські ресурси природних фітоценозів. Використання ресурсів біоценозів та їх фітоценозів. Особливості заготівлі, зберігання та реалізації фітонцидно-лікарської сировини. Природоохоронні аспекти збору фітонцидно-лікарських рослин.	ПЗ 2	Боби, волошка синя, гісоп лікарський, пастернак посівний, ріпа, селера пахуча, цибуля городня.		
		ПЗ 3	Коріандр посівний, фенхель звичайний, кмин звичайний. Кріп запашний, майоран садовий, чорнобривці.		

Модуль 2. НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ФІТОНЦИДНО-ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ТА ЇХ ФІТОНЦИДІВ

Л 3.	Класифікація і характеристика основних біохімічних сполук, що входять до складу фітонцидів. Основні фітонцидно-лікарські рослини, що введені, вводяться і перспективні в Україні. Їх загальна класифікація. Стратегія і тактика вирощування. Видільні функції рослин.	ПЗ 4	Вивчення багаторічних фітонцидно-лікарських рослин та їх фітонцидів. Алое деревовидне, барвінок малий, валеріана лікарська.	СР	Робота з літературними джерелами та складання тестових завдань за темами
-------------	---	-------------	---	-----------	--

Л 4.	Отруйні для людей і тварин фітонцидно-лікарські рослини. Їх домінантні біохімічні сполуки та період активного накопичення. Шляхи запобігання негативного впливу отруйних рослин на людей та корисне біорізноманіття.	ПЗ 5	Ехінацея пурпурова, кропива дводомна, пижмо звичайне. Женьшень звичайний, м'ята перцева, конвалія звичайна.		лекцій і практичних занять
Л 5	Напрями використання фітонцидно-лікарських рослин. Фітодизайн відкритого і закритого типу. Особливості вирощування фітонцидно-лікарських рослин при фітодизайні відкритого і закритого типу. Особливості використання фітонцидно-лікарських рослин в гуманітарній та ветеринарній медицині. Особливості використання фітонцидно-лікарських рослин в харчовій, косметичній та парфюмерній промисловості, кормовиробництві і бджільництві. Особливості збирання, зберігання та використання рослин. Фітонцидний метод захисту рослин від шкідливих організмів.	ПЗ 7	Подорожник, звіробій звичайний, материнка звичайна. Солодка гола, хрін звичайний, цикорій дикий.		
Л 6	Особливості вирощування фітонцидно-лікарських рослин та використання квіток рослин для отримання продукції бджільництва. Основні показники вирощування поширених та перспективних рослин. Строки цвітіння квіткових рослин. Захист агрофітоценозів фітонцидно-лікарських рослин. Сучасні методи захисту рослин. Фітонцидний метод захисту рослин від шкідливих організмів. Моніторингова система біорізноманіття фітоценозів фітонцидно-лікарських рослин.	ПЗ 8	Чистотіл звичайний, цмин пісковий, алтея лікарська. Деревій звичайний, любисток лікарський, меліса лікарська, родіола рожева.		
		ПЗ 9	Кропива собача звичайна, чорнокорінь лікарський, амі зубна.		

*Л – лекція, ПЗ – практичне заняття, СР – самостійна робота

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> Вигера С. М. Фітонцидологія з основами вирощування та застосування фітонцидно-лікарських рослин: Навч. посіб.-К.: Вирий, 2001.-160 с. Вигера С. М. Фітонцидологія з основами вирощування та застосування фітонцидно-лікарських рослин: Навч. посіб.-Житомир: Рута, 2010.-160 с. Писаренко В. М., Писаренко П. В. Захист рослин: екологічно обґрунтовані системи. - Полтава: Камелож, 2000.- 188 с. Жарінов В. І., Остапенко А. І. Вирощування лікарських, ефіроолійних, пряно-смакових рослин.-К.: Вища школа, 1994.- 235 с. 	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> Вигера С. Фітонцидологія з основами вирощування та застосування фітонцидно-лікарських рослин. :К.:Рута, 2009.
-------------------	---	-------------------------------	---

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна сумарна ECTS	до 20	відповіді на залікові питання
Модульне оцінювання	бальна сумарна	до 60	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.